గాలిపటం

శీతాకాలం నీరెండ —

విశాలమైన పచ్చిక మైదానం చుట్టూ ఎత్తయిన బిల్డింగులున్నాయి.

అవి ఎమ్మెల్యే క్వార్టర్సు —

అన్ని కాలాల్లోనూ ఆ పచ్చిక మైదానం అందంగా, నవనవలాడుతూ పచ్చగా వుండడం కోసం ప్రభుత్వం వారి పనివాళ్ళు అక్కడ ప్రత్యేకించి వున్నారు.

అక్కడ గుంపులు గుంపులుగా పిల్లలు —

వాళ్ళ చూపులన్నీ ఆకాశం కేసి వున్నాయి. ఆకాశంలో గాలిపటాలెగురుతున్నాయి.

అవి ఆ ఎత్తయిన ఎమ్మెల్యే క్వార్టర్సు మీంచి ఎగరేస్తుంటే, ఎగరెయ్యని వాళ్ళు కింద నించి వాటి కేసి ఆహ్లాదంగా చూస్తున్నారు.

అది శీతాకాలం సీజనల్ ఆట —

ప్రతి ఏటా సంక్రాంతి కొచ్చే పండగ ఆట —

రాయుడుగారు పచ్చిక మైదానంలోకి వచ్చారు.

ఆయన వచ్చింది గాలిపటాలు ఎగరెయ్యడానికి కాదు; ఎగిరే వాటిని చూసి ఆనందించడానికీ కాదు. అయినా ఆ లాన్‌లో కూచుని, ఆకాశంలోకి చూస్తూ ఆలోచనలు సాగిస్తున్నారు.

ఆయనతోపాటు తన కులంవాడూ, కొంత బంధుత్వం వున్నవాడు, మరికొంత బంధుత్వం కలుపుకోబోతున్నవాడూ అయిన కేశవులుగారున్నారు. ఆయనగారు రాయుడుగారి పక్కనే చతికిలబడిపోయారు.

రాయుడుగార్ని ఆశ్రయించి, వాళ్ళ రాకను తెలుసుకుని వచ్చిన ప్రకాశం మాత్రం పక్కన నిలుచునే వున్నాడు.

ప్రకాశం ఇంగ్లీషు చదువులు చదువుకున్నాడు. ఏదైనా ఉద్యోగం వస్తే పెద్దలకు విధేయతగానూ, అధికారులకు అణకువగానూ, తన ఉద్యోగానికి నమ్మకంగానూ, ఆపై సుఖ జీవనానికి తాను ప్రతీకగానూ, గడిపెయ్యాలన్న గంపెడాశ వున్నవాడు.

అయితే ఇప్పటికి నాల్గేళ్ళు గడిచాయి.

ఇక ఎంతకీ రాని ఉద్యోగం కోసం మరెంతో కాలం గడపలేక రాయుడుగార్ని ఆశ్రయించాడు.

రాయుడుగారు పలుకుబడి వున్న పెద్దమనిషి —

ఆయన ఏమీ చదువుకోకపోయినా, చదువుకున్నవాళ్ళంటే ఆయనకు ఎనలేని అభిమానం —

ఆ కారణంగా ఆయన తన చిన్నదయిన పల్లెటూళ్ళో పెద్ద కాన్వెంటును 'కట్టించారు. విధవ కూతురు పేర రెసిడెన్షియల్ కాలేజీని స్థాపించి, అనునిత్యం వాటిని ఆయన తన కంటికి రెప్పలా కాపాడుకుంటున్నారు. ఎకరాలున్న అల్లుళ్ళను కాదని, ఎకరాలతో పాటు డాక్టర్లైన అల్లుళ్లను తెచ్చి విదేశాల్లో ఉద్యోగాలు చేయిస్తున్నారు.

ప్రస్తుతం ఆయన పూతికపుల్ల ఇవతలిది తీసి అవతల వేయకపోయినా, తాను గడించినదీ, పూర్వులు గడించినదీ అయిన ఆస్తి అధమం ఆరేడు తరాలకి అవలీలగా సరిపోతుందన్న ధీమా ఆయనకున్నది. అది పండించి పెట్టడానిక ఐదారూళ్ళ జనం ఆయనకున్నారు.

అందుకని ఆయన మాటంటే అందరికీ అంత గురి.

అందుకని ప్రకాశం ఆయన్ని ఆశ్రయించి, ఆయన రాజధానికి వచ్చినప్పుడల్లా వచ్చి ఆయన్ని కలుస్తుంటాడు.

ఇక్కడున్నన్నినాళ్ళూ ప్రకాశం ఆఫీసులకు ఇంగ్లీషులో చేయవలసిన కరెస్పాండెన్సులన్నీ చేసిపెడ్తాడు. అప్లికేషన్‌లు టైపు చేయించటం, పోస్టాఫీసులో బిళ్లలు అతికించడం, లాడ్జిలో పక్కలు సర్దడం, విస్కీలో ఐస్ ముక్కలు వెయ్యడం, కిందికెళ్ళి విల్సు పాకెట్ తేవడం ఇలాంటివి ఎన్నో అతగాడే చేసిపెడ్తాడు.

రాయుడుగారు కేశవులుగారితో పాటు ఆ పచ్చని పచ్చిక మైదానంలో కూచున్నారు. ఆ లాన్‌లో కూచోవడం ఎంత హాయైనదైనా ఇప్పుడా హాయి, హాయనిపించడం లేదు. ఆకాశం కేసి చూస్తున్నా ఆలోచనలన్నీ ఎదురుగా వున్న ఎమ్మెల్యే క్వార్టర్సులోని, ఒక్కొక్క గదిలోని రహస్య రాజకీయ ఎత్తుగడల మీదనే వున్నాయి.

ఎందుకంటే —

రాజకీయాల్లో శాశ్వతంగా శత్రుత్వంగానీ, మిత్రుత్వంగానీ ఉండవట —

ఆయన తన మనుషులనుకున్న నలుగురైదుగురు శాసనసభ్యులూ అసమ్మతి వర్గంలో చేరిపోయారు. సంతకాలు సైతం పెట్టి గవర్నరుకు పంపేశారు. అందుకని ప్రభుత్వాన్ని ఆదుకోవడం కోసం ఆయన్ను వెంటనే రమ్మని రాజధాని నుండి పిలుపు వచ్చింది. పిలుపందుకుని వచ్చిన రాయుడుగార్కి ఇక్కడ ఈ రాజకీయాలేవీ కొరుకుడు పడ్డంలేదు.

మూడు రోజులుగా సాగుతున్న రాజకీయం ఒక కొలిక్కి రాకపోగా, చినికి చినికి గాలివానైనట్టు దాని స్వరూప స్వభావాలే మారిపోయాయి.

ప్రభుత్వాన్ని నిలబెట్టుకోవడమన్నా, పవర్‌ని గుప్పిట్లోకి తీసుకోవడమన్నా మాటలా మరి —

రాయుడుగారు వెనుదిరిగి చూశారు.

ప్రకాశం అక్కడ కూచోవాలో, అలా నిలుచునే వుండాలో తెలీక అంతవరకూ నిలుచునే వున్నాడు.

రాయుడుగారు వెనుదిరగడం చూసి, ప్రకాశం మరో అడుగు ముందుకు వేసి ఆయనగారి మాట కోసం అప్రమత్తమయ్యాడు.

'రెండు విల్సు పాకెట్లు... ఫిల్టరువి ... ఓ అగ్గిపెట్టె...' అంటూ పది రూపాయల నోటును అందించారు.

ప్రకాశం గేటు దాటి, రోడ్డు దాటి కిళ్ళీ కొట్టు చేరాడు.

రాయుడుగారి మాట మేరకు రెండు విల్సు పాకెట్లూ, ఓ అగ్గిపెట్టె కొని, తానూ ఓ సిజర్సు సిగార్ వెలిగించాడు. కాస్త దమ్ము లాగి, ఎక్కడో దూరంగా దృష్టిని సారించాడు.

అక్కడ, ఆ ఎమ్మెల్యే క్వార్టర్సు కాంపౌండు వెలుపల చుట్టూ ఎటు చూసినా గొప్ప గొప్ప కట్టడాలే — గొప్పవాళ్ళుండే విలువైన గొప్ప కట్టడాలు —

ఆకాశాన్నంటే ఆనంద నిలయాలు — ఏసీ రూమ్స్ వున్న స్వర్గసీమలు —

వాటికి పోటీపడుతూ మరో పక్క సచివాలయం, మిగిలిన ప్రభుత్వ భవనాలు —

వీటన్నిటినీ ఆలంబన చేసుకుని కళ్ళు మిరిమిట్లు గొలిపే వ్యాపార కేంద్రాలు.

అతను ఇంకా అలానే ఆ విలాసవంతమయిన భవనాల కేసి చూపు సారించాడు. చుట్టూ కనుచూపు మేర కలయచూశాడు.

ఆ ఎమ్మెల్యే క్వార్టర్సుకు కాస్త దూరంగా, ప్రహరీ గోడ వారన పల్లంలో ఆరిన కుంపట్లల్లే పూరిగుడిసెలు —

ఈ రాజధాని నడిబొడ్డున, ఆకాశ హర్మ్యాల సరసన, ఈ పూరిగుడిసెలు — వాళ్ళ గుడిసెల మీద ఆకాశంలో ఎగురుతున్నాయి.

అతను సిగరెట్టు పూర్తిగా పీల్చేసి, తిరిగి ఎమ్మెల్యే క్వార్టర్సు కేసి నడిచాడు.

అక్కడ ఆ గేటు పక్క గోడవార, చినిగిన చొక్కాల్తో, మాసిన శరీరాల్తో, ఆ హట్స్‌లోని కుర్రాళ్ళు గుంపులు గుంపులుగా చేరి అతనికి కనిపించారు. వాళ్ళు గేటులోంచి మైదానంలోకీ, ఆకాశంలోంచి ఎగిరే గాలిపటాలకేసీ ఆబగా, ఆశగా చూస్తున్నారు.

పాపం, వాళ్ళ చేతికీ ఓ గాలిపటం అందకూడదూ...

ప్రకాశం గేటులోంచి ముందుకు నడిచాడు ... లాన్‌లో రాయుడుగారు కేశవులుగారూ రిలాక్సవుతున్నారు.

ప్రకాశం అందించిన రెండు విల్సు పాకెట్లూ, అగ్గిపెట్టె అందుకుని చెరొక సిగరెట్టూ ముట్టించి, హాయిగా దమ్ములాగి... ఏం చేద్దాం అన్నారు కేశవులుగారితో —

కేశవులుగారు కాస్త రిలాక్సయి ... ఆలోచనలో పడి... 'కాసేపు ఆగుదాం' అన్నారు.

ప్రకాశం తానక్కడ నుండి దూరంగా జరిగి కూచుండిపోయాడు. వెల్‌వెట్ లాంటి మెత్తని లాన్, చల్లగా తగిలి హాయి అనిపించింది. మేను వాల్చి హాయిగా పడుకోవాలన్నంత ఉత్సుకత లేచింది.

కాని ప్రకాశం అలా విశ్రమించలేదు —

నిరుద్యోగం అతన్ని అలా విశ్రమించనీయదు.

గత నాల్గేళ్ళుగా — అందరి దృష్టిలో అసమర్థుడిగా, పరాయి నీడను బతికే మనిషిగా ఇప్పటికే సగం చచ్చి బతుకుతున్నాడు. ఇంకెన్నాళ్ళిలా నిరుద్యోగిగా మిగిలిపోవాలి? అయోగ్యులు సైతం నేడు వాళ్ళ వాళ్ళ ఉద్యోగాలను బట్టి యోగ్యులుగా గుర్తింపబడుతున్నారు. అన్ని విధాలా అర్హతుండి, యోగ్యత వుండి తాను వాళ్ళ కన్నా దిగదుడుపుగా బతుకుతున్నాడు. ఈ పరీక్షలూ, ఇంటర్వ్యూలూ తనలాంటి వాళ్ళ కోసం కాదనీ తెలిసిపోయింది.

అందుకే ప్రకాశం రాయుడుగార్ని ఆశ్రయించాడు.

రాయుడుగారు అభయమిచ్చారు. ఇచ్చినట్టుగానే మినిష్టరు పియ్యే చేత ఫోను చేయించారు.

ఎటొచ్చీ ఉద్యోగమే దొరకటం లేదు.

వేకెన్సీలు ఎన్ని వున్నా కొత్త ఉద్యోగాలివ్వడానికి వీలులేని ప్రభుత్వ నోటిఫికేషనుంది. అందుకని సుదీర తీరాలలో ఎక్కడా ఏ ఆశా కిరణం ప్రకాశానికి కనిపించడం లేదు.

అయితే రాయుడుగారు ఆ 'నోటిఫికేషన్'లు మనక్కాదు లేవోయ్ అన్నారు.

అందుకని ప్రకాశానికి ఆశ చావలేదు.

రాయుడుగారు రాజధానికి వచ్చారని తెలిసి వచ్చిన ప్రకాశానికి ప్రస్తుతం ఏమి చెయ్యాలన్నదే సమస్య —

ప్రభుత్వాలు పడిపోయే ముందు ఎమ్మెల్యే క్వార్టర్సు ఇలా పొగలూ సెగలుతో కుతకుతలాడిపోవడం ఏమంత అనూహ్యం కాదుగాని —

ప్రతి గదీ ఒక పంజరం — శాకుంటే ఒక బోను.

ఆ బోనులోకి ప్రవేశించాక 'కార్యసాధన' జరిగే వరకూ అందులో ఈ సభ్యులు విధిగా బందీలు.

వాళ్ళకు నీరూ, నిప్పు, గాలీ వగైరా అన్నీ ఆ గదిలోనే జరుగుతాయి.

అక్కడ కాకపోతే ఏ ఖరీదైన హోటల్లోనో, ఏ రహస్యపు ఆకాశ హర్మ్యాల్లోనో జరుగుతాయి.

అక్కడ విస్కీ, జిన్, రమ్... ఏదైనా తాగవచ్చు; మేనకనైనా కోరవచ్చు —

అసలు మెజారిటీ సంఖ్యలో ఎమ్మెల్యేలు చేతికి చిక్కాలేకాని, ఏ రాష్ట్రాన్నైనా లేపుకుపోవచ్చు; దేశద్రోహి అన్న అభియోగం రాకపోతే పరాయి దేశాన్నైనా తరలించుకుపోవచ్చు —

ఎందుకంటే ఒక్కసారి మనిషి బోను బయటికి వచ్చాడా ... మనవాడు కాడు.

ఎందుకంటే ఇప్పుడు ఒక్కొక్క సభ్యుడూ లక్షల మీద పలుకుతున్నాడు —

ఎవడు ఏ పదవికి ప్లేటు ఫిరాయిస్తాడో, ఎవడు ఎంతకు గడ్డి కరుస్తాడో అంతుచిక్కని పరిస్థితిగా వుంది.

ఎందుకంటే — 'పవర్' అంత గొప్పది.

ఆ పవర్ చేతిలో వుంటే తన బావుటాను ఆకాశంలో చుక్కలు దాటేవరకూ ఎగరెయ్యవచ్చును.

అందుకే ఇక్కణ్ణించి కొందరు ఢిల్లీ పరుగిడితే... ఢిల్లీ నుండి మరికొందరు ఇక్కడికి పరుగెత్తుకొచ్చారు. వాళ్ళ వెనుక కరెన్సీలు పరుగెత్తుకొచ్చాయి. మందీ మార్బలం పరిగెత్తుకొచ్చింది.

అందుకని ఆ క్వార్టర్సు గదుల్లో, ఎన్నడూ లేనంత తాపం పెరిగింది.

కేశవులుగారు 'ఇప్పుడేం చేద్దాం...' అన్నారు.

రాయుడుగారు బరువుగా లేచి, కేశవులుగార్తో భారంగా ముందుకు నడిచారు.

ప్రకాశానికి అప్పుడే వెళ్ళాలనిపించలేదు. నిజానికి ప్రకాశం కూడా రాయుడుగారితోపాటు క్వార్టర్సులోనికి వెళ్ళాలి. వాళ్ళ వాళ్ళ ఆదేశాల మేరకు తాను చేయవలసినవి చేయాలి —

ప్రకాశం మరికొంత రిలాక్సయ్యి ఆకాశంలోకి చూస్తున్నాడు.

ఆకాశంలో గాలిపటాలు ఎగురుతున్నాయి.

ఎన్నో గాలిపటాలు... రంగు రంగుల గాలిపటాలు. పెద్దవీ, చిన్నవీ, అనేక రకాల గాలిపటాలు ... ఎంతో ఎత్తున ఆకాశాన్నంటే గాలిపటాలు.

కాని అన్నింటికీ దారం ఆధారం —

ఆ దారం ఆ ఎమ్మెల్యే క్వార్టర్సు టెర్రస్‌పైనున్న వాళ్ళ పిల్లల, వాళ్ళ వాళ్ళ పిల్ల పిల్లల గుప్పెట్లలో వుంది.

కాని అక్కడ పోటీ వుంది.

వీచే గాలికీ, లాగే ఊపుకీ ఉండుండి అవి పట్టీలు కొడుతున్నాయి. వేరే గాలిపటం మీదికి పోటీ పడి, పట్టీలు కొట్టి యథాస్థానానికి వస్తున్నాయి.

అది చూస్తున్న పిల్లల్లో ఉల్లాసాలు.

వాటిని ఎగరేసే వాళ్ళల్లో ఉత్సాహాలు.

అది పట్టీలు కొట్టినప్పుడల్లా మిన్నంటే కేరింతలు.

ప్రకాశానికి కూడా వాటికేసి చూడడం ఉల్లాసంగా వుంది.

ఒకదాని మీద ఒకటి పడి, పట్టీలు కొట్టి మరొక దాన్ని కత్తిరించడమే దాని గెలుపు.

ఆకాశంలో ఓ గాలిపటం తెగిపోయింది.

తెగిన గాలిపటం ఎండుటాకులా గాలి అలలపై సుడిగుండం తిరుగుతోంది.

టెర్రస్ మీది కుర్రాళ్ళు వేగంగా కిందికి దిగి లాన్‌లోకి వచ్చారు. లాన్‌లోని కుర్రాళ్ళు సైతం అటుకేసే పరుగులు తీశారు.

అందరూ ఆ తెగిన గాలిపటం కేసే చూస్తున్నారు.

గాలిపటం నేలకేసి నెమ్మది నెమ్మదిగా దిగుతోంది.

అంతలో గేటు తోసుకుని ఆ హట్స్‌లోని కుర్రాళ్ళు... శర వేగంతో పరుగులు తీస్తూ లాన్‌లోకి వస్తున్నారు. వాళ్ళ చేతుల్లో పొడవాటి కర్రలు... ఆ కర్రల చివర ముళ్ళకంపలు... వాళ్ళంతా వాటిని చేత్తో పట్టుకుని పరుగులు తీస్తూ దాడిచేస్తున్నట్టు ఇటుకేసే వస్తున్నారు.

ప్రకాశం ఒక క్షణం తత్తరపడ్డాడు.

ఆ గాలిపటం ఎటుకేసి ఎక్కడ దిగుతుందో ఆ దిశగా అక్కడకు అందరూ పరుగులు తీశారు. దాన్ని అందుకోవడం కోసం తొక్కిసలాడుతూ మూకుమ్మడిగా అందరూ చేతులు పైపైకి చాచారు.

కాని ఎవరి చేతుల్లో కర్రలున్నాయో అవి మరింత పైకి లేచాయి. వాటి చివర కట్టిన ముళ్ళకంపలో ఆ దారాన్ని చిక్కించుకుని ఒకడు గుంపులోంచి ముందుకు పరుగులు తీశాడు. వాడి వెనకాల ఆ హట్స్ కుర్రాళ్ళంతా ఆనందంగా అనుసరించారు.

విజయగర్వంతో వాళ్ళు ఒక్కుమ్మడిగా గేటు వేపు నడిచారు.

ఎవరి చేతుల్లో కర్రలున్నాయో వాళ్ళే దాన్ని చేజిక్కించుకున్నారు.

ప్రకాశం అంతా చూస్తూనే వున్నాడు. కాని తానేమి చూశాడో, తనకిప్పుడు బాగా తెలుసు.

అందుకే అతనిలో అనేకమైన ప్రశ్నలుదయించాయి. అంతా విని రాముడికి సీత ఏమౌతుందని ప్రశ్నించినట్లు —

నే నెవరిని...

ఎందుకు పుట్టాను...

ఎందుకు చదివి ఏం సాధించాను? ఏమీ సాధించలేని బతుక్కి నేనెంత వరకు బాధ్యుడను... అనుకుంటూ ఎన్నో... ఎన్నో ప్రశ్నలు —

ఎందుకంటే ప్రకాశం మూడు రోజుల్నుండి ఆ ఎమ్మెల్యే క్వార్టర్సు కేసి చూస్తూనే వున్నాడు.

అక్కడ అధికారం కోసం జరిగే పోరాటం తనకి తెలియందేమీ కాదు. పదవి అనే దారాన్ని గుప్పెట్లో బంధించుకోవటం కోసం, అధికారాన్ని ఆకాశంలోకి గాలిపటంలా ఎగరెయ్యడం కోసం జరిగే అరాచకాన్నీ! అప్రజాస్వామ్యాన్నీ చూస్తూనే వున్నాడు.

ప్రతి ఒక్కరూ దేశానికి తానై ఓ నిర్మాణాత్మక శక్తిగా వుండాల్సిన తరుణంలో వ్యర్థంగా, నిరర్థకంగా, నిర్జీవంగా ఇంతమంది ఇలా బజారునపడి తిరగాల్సిన అగత్యమేమిటి?

తాను తన హక్కుల కోసం పోరాడాల్సి వుండగా, ఎవరి దయా దాక్షిణ్యాల కోసమో పడిగాపులు పడుతూ ఇలా పడివుండడం దేనికి — అనుకున్నాడు.

అప్పుడు అతని కళ్ళముందు విజయగర్వంతో ఆ హట్స్ కుర్రాళ్ళు ఒక్కుమ్మడిగా గేటు వేపు నడిచిపోవడం కదలాడింది.

అతను లేచి ఆ దారినే నడిచి వెళ్ళి అదృశ్యమయ్యాడు.

ముప్పిడి ప్రభాకరరావు